

Gürcistan protestoları ne anlama geliyor?

H. Efe Akpınar

September 2025

1 Giriş

Gürcistan, 2000’lu yılların başından itibaren Kafkasya için incelenmesi gereken bir örnek olmuştur. Büyük çaplı reformlara yol açan 2003 tarihli Gül Devrimi’ni 2012’de seçilen Gürcü Rüyası partisinin liberal ve AB/NATO yanlısı politikalarının izlemesiyle olası bir refah dönemine gireceği öngörülmüş olsa da, bugüne baktığımızda Gürcistan hafife alınamayacak protestolarla boğuşmakta, ülkedeki siyasi karışıklık günden güne büyümektedir. Bu yazı, Gürcistan’ın iki binlerin başından günümüze uzanan yolculuğunu inceleyecek, aynı zamanda sosyopolitik bir değerlendirme sunacaktır.

2 Tarihçe

2 Kasım 2003 tarihli Gürcü Parlamentosu seçimlerinde meydana gelen usulsüzlüklerin ardından Gürcistan’da ciddi protestolar başladı. Muhalefet liderlerinin halkı sokağa çağırmasının ardından Tiflis sokaklarına dökülen on binlerce kişi, parlamento binasını basarak meydana gelen oturumu böldü ve başbakanı istifaya

zorladı. Süreç, 2000'lerin başında post-Sovyet devletlerinde meydana gelen "renkli devrimler" in ilkiydi ve Gürcistan'da batılılaşma çabalarını başlattı.

2023'ün Aralık ayında Gürcistan, Avrupa Birliği tarafından Aday Ülke statüsüne alındı. Kararın ardından esen sevinç yüklü özgürlük rüzgarları ise uzun sürmedi, çünkü 2024 yılının başında geçirilen casusluk yasası ülkedeki basın-yayın organları ve sivil toplum kuruluşlarının özgürlüğünü fazlasıyla kısıtlamış, Gürcistan'ın adaylık sürecinin yaz aylarında resmi olarak dondurulmasına neden olmuştu. 2024'ün başlarında ortaya çıkan protestolar bu tarihe kadar kesilmemişti, bu tarihten itibaren bir kartopu etkisiyle büyümeye devam etti.

2024 Sonbahar seçimlerinde tekrardan zaferini ilan eden Gürcü Rüyası partisi, 2028 yılına kadar AB ile müzakereleri donduracağını açıkladı. Aralık cumhurbaşkanlığı seçimlerini Kavelashvili'nin kazanmasının ardından eski Gürcistan cumhurbaşkanı dahil birçok figürün seçimleri tanımadığını ilan etmesi, protestoları en şiddetli haline getirdi.

2025'in Ocak ayında parlamentonun protesto hakkını kısıtlaması, İlkbahar boyunca süregelen insan hakları ihlali iddiaları ve haksız işten çıkarmalar, Gürcü hükümetinin protestoları bastırmada kendi yasalarını ne derecede çiğneyeceğine dair bir fikir sundu, yaz mevsiminde AB ve NATO bilgi merkezlerinin kapatılması sonucunda ise AB seçimleri tanımadığını açıkladı ve yineleme çağrısında bulundu.

3 Son Durum ve Çıkarımlar

Bidzina Ivanishvili'nin muhalefetin varlığını yasadışı kılmak için Gürcü Rüyası'nın parlamentoda dörtte üçlük bir çoğunluğa sahip olmasını istediğini açıklaması, Gürcistan Parlamentosu'nun işlevinin aktif olarak sabote edilmesi ve 2024 seçimlerinin meşruiyetinin halen tartışmalı olmasına binaen halk nezdinde oluşan huzursuz ve öfkeli ruh hali, yaklaşan genel seçimlerle tekrardan alevleniyor.

Andro Chichinadze gibi popüler sanatçıların söylemlerinden dolayı maruz kaldıkları hukuksuz yaptırımlar, Gürcistan'ın kısa sürede Avrupa Birliği hayali kuran bir ülkeden mutlakiyetçi bir diktatörlüğe evrilişinin sadece politik bir curcunadan ziyade ülkedeki herkesi diken üstünde olmaya zorlayan ve mevcut hükumete boyun eğmeyenleri postalarının altında çiğneyen bir toplumsal kıyamet senaryosu olduğunu gösteriyor. Şu ana baktığımızda Gürcistan cumhurbaşkanının kim olduğu bile başlı başına bir tartışma konusu, ve Gürcistan'daki mevcut durum, siyaset bilimi özelinde statükoların ne kadar kırılgan ve doğru koşulların muhafazasına bağımlı olduğunu hepimize anlatan bir ders niteliğinde. Protestolar şiddetlenmeye devam ettikçe halkın infialinin ne derece büyük olduğu gözlemlenebiliyor ve son söz olarak söylenebilir ki, Gürcistan'ın kaderi uzun süre sonra ilk defa halkının ellerinde.